

National Plan for Conservation of Aquatic
Eco-systems (NPCA) केंद्र शासन पुरस्कृत
योजनेंतर्गत कोराडी तलाव, नागपूर येथील
प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यावरण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : रासयो-२०१८/प्र.क्र.१७५/तां.क.२

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २० ऑक्टोबर, २०१८

- संदर्भ :** १. महानिर्मिती कंपनीचे पत्र क्र. CE/Civil/MahaGenco/१४२८, दिनांक ०५.०२.२०१८
२. पर्यावरण विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचे पत्र क्र. Rasayo-२०१५/C.R. १५/
TC-३, दिनांक १६.०२.२०१८
३. पर्यावरण, वन व जलवायू परिवर्तन विभाग, भारत सरकार यांचे पत्र क्रमांक J-
२७०१८/२/२०१५-NRCD-II, दिनांक ०१.०३.२०१८
४. पर्यावरण, वन व जलवायू परिवर्तन विभाग, भारत सरकार यांचे पत्र क्रमांक J-
२७०१८/२/२०१५-NRCD-II, दिनांक ०९.०३.२०१८

प्रस्तावना :

१. केंद्र शासनाची National Plan for Conservation of Aquatic Eco-systems (NPCA) या योजने अंतर्गत तलावांचे संवर्धन करण्याची योजना आहे. सदर योजनेचा शहरी व निम शहरी भागातील तलावांचे संवर्धन आणि प्रदूषित व अवक्रमित तलावांचे व्यवस्थापन करणे हा मूळ उद्देश आहे. तसेच राज्य शासनास तलावाचे शाश्वत व्यवस्थापन व संवर्धन करण्यास प्रोत्साहित करणे व मदत करणे हे योजनेचे महत्वाचे उद्दिष्ट आहे. तलाव हे पाण्याचे मुख्य स्तोत्र असून त्याचा न्हास रोखण्यासाठी त्याचे व्यवस्थापन करणे गरजेचे आहे. **योजनेंतर्गत अंतर्भूत उपक्रम खालीलप्रमाणे आहेत:**

- १) तलावक्षेत्रात प्रदूषण भारांचे नियंत्रण करून, फेरबदल करून मूळ स्रोतांकडून प्रदूषण प्रतिबंध करणे व त्यासाठी सांडपाणी प्रक्रिया करणे.
- २) स्थानिक नैसर्गिक गरजेनुसार तलावाच्या स्वच्छतेच्या उपाययोजनांमध्ये जसे की डी-सिल्टिंग करणे, डि-विडिंग करणे, बायो-रिमेडिएशन करणे, वायूमियन्स (aeration) करणे, बायो मॅनिप्युलेशन करणे, जलपर्णी वाढीसाठी पोषक असलेले घटक कमी करणे, ऑनोक्सिक हायपोलीन आयन काढणे, पाणथळ जागांची पध्दत निर्माण करणे किंवा इतर कोणतेही यशस्वीरित्या चाचणी केलेले इको टेक्नॉलॉजी वापरणे इ. उपाययोजना करणे.
- ३) पाणलोट क्षेत्रांत प्रक्रिया करणे ज्यामध्ये वृक्षारोपण करणे, पावसाळी पाण्याचा निचरा करणे, जाळी लावणे इ. उपाययोजना करणे.
- ४) बांध मजबुतीकरण, सरोवर कुंपण, तटरेखा विकास इ. उपाययोजना करणे.
- ५) तलावाची प्रथमदर्शनी भागाचा व सार्वजनिक जागेचा विकास करणे.

- ६) गैर बिंदू स्रोताकडून प्राप्त प्रदूषणास कमी खर्चाचे सॅनिटेशन पुरवून प्रतिबंध करणे.
- ७) तलावाच्या संवर्धनासाठी जनतेमध्ये जागरुकता आणणे.
- ८) तलावाच्या संवर्धन क्षेत्रामध्ये क्षमता निर्माण करणे, प्रशिक्षण देणे आणि संशोधन करणे.
- ९) त्याठिकाणी विशेष आवश्यक असणारे इतर उपक्रम राबविणे.

या योजनेत ६०% केंद्र शासनाचा व ४०% राज्य शासनाचा/संबंधित संस्थेचा आर्थिक सहभाग असणार आहे.

सदर योजने अंतर्गत कोराडी तलावाच्या संवर्धनाचा प्रस्ताव पर्यावरण विभागामार्फत केंद्र शासनास सादर करण्यात आला होता. केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वने व जलवायु परिवर्तन विभागाच्या दिनांक ०१.०३.२०१८च्या प्रशासकीय मान्यतेअन्वये महानिर्मितीच्या कोराडी तलावाचे संवर्धन करण्यासाठी National Plan for Conservation of Aquatic Ecosystem (एन.पी.सी.ए.) केंद्र शासन पुरस्कृत योजने अंतर्गत रु. ४३.६९ कोटीच्या कोराडी तलावाच्या संवर्धनाच्या प्रकल्पास मान्यता मिळाली असून त्याअंतर्गत ६०% केंद्र शासनाचा व ४०% राज्य शासनाचा/महानिर्मितीचा सहभाग मान्य करण्यात आलेला आहे. सदर मान्यतेनुसार केंद्र शासनाचा सहभाग रु. २६.२१ कोटी (६०%) व राज्य शासनाच्या वतीने महानिर्मिती कंपनीचा सहभाग रु. १७.४८ कोटी (४०%) प्रमाणात असेल. या प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी नागपूर मेट्रोपोलिटन रिजनल डेव्हलपमेंट ऑथोरिटी (NMRDA) ह्या कंपनीची कार्यान्वयन यंत्रणा म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. या प्रकल्पासाठी केंद्र शासनाने प्रथम हप्ता रु. ८,७४,३९,६००/- (रु. आठ कोटी चौऱ्याहत्तर लक्ष एकोणचाळीस हजार सहाशे मात्र) वितरित केला असून तो राज्याच्या एकत्रित निधीमध्ये जमा झाला आहे.

केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वने व जलवायु परिवर्तन विभागाची तलावाचे संवर्धन करण्यासाठी National Plan for Conservation of Aquatic Ecosystem (एन.पी.सी.ए.) ही योजना राज्यात राबविण्याचे व सदर योजनेंतर्गत केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वने व जलवायु परिवर्तन विभागाच्या दिनांक ०१.०३.२०१८ च्या प्रशासकीय मान्यतेअन्वये महानिर्मितीच्या कोराडी तलावाचे संवर्धन करण्यासाठी National Plan for Conservation of Aquatic Ecosystem (एन.पी.सी.ए.) केंद्र शासन पुरस्कृत योजने अंतर्गत कोराडी तलावाच्या संवर्धनाच्या प्रकल्पास मान्यता मिळाली आहे. केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वने व जलवायु परिवर्तन विभागाने त्यांच्या दिनांक ०९.०३.२०१८ रोजीच्या पत्रांन्वये केंद्र शासनाच्या रु. २६.२१ कोटी (६०%) यापैकी प्रथम हप्ता रु. ८,७४,३९,६००/- (रु. आठ कोटी चौऱ्याहत्तर लक्ष एकोणचाळीस हजार सहाशे मात्र- ३३.३३%) वितरित केला असून राज्याच्या एकत्रित निधीत जमा झाला आहे. तसेच महानिर्मिती कंपनीचा रु. १७.४८ कोटी (४०%) यापैकी प्रथम हप्ता रु. ३,४९,७५,८४०/- (रु. तीन कोटी एकोणपन्नास लक्ष पंच्याहत्तर हजार आठशे चाळीस मात्र-३३.३३%) इतका आहे. उपरोक्त

प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता व सदर प्रकल्पाकरिता केंद्र शासनाकडून प्राप्त निधी पुरवणी मागणीद्वारे अर्थसंकल्पित करून वितरित करण्यास मंजूरी मिळण्यासाठीचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :

- केंद्र शासन पुरस्कृत केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन विभागाच्या मदतीने राज्यातील तलावाचे संवर्धन करण्यासाठी National Plan for Conservation of Aquatic Ecosystem (एन.पी.सी.ए.) अंतर्गत केंद्र शासनाचा ६०% व राज्य शासनाचा ४०% या आर्थिक सहभागाने ही योजना राज्यात राबविण्यास व सदर योजनेकरिता नविन लेखाशिर्ष उघडण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- सदर योजनेंतर्गत केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वने व जलवायु परिवर्तन विभागाच्या दिनांक ०१.०३.२०१८ च्या प्रशासकीय मान्यतेअन्वये महानिर्मितीच्या कोराडी तलावाचे संवर्धन करण्यासाठी National Plan for Conservation of Aquatic Ecosystem (एन.पी.सी.ए.) केंद्र शासन पुरस्कृत योजने अंतर्गत कोराडी तलावाच्या संवर्धनाच्या प्रकल्पास मान्यता मिळाली आहे. सविस्तर प्रकल्प अहवालानुसार सोबत जोडलेल्या “प्रपत्र अ” मध्ये नमूद केलेली कामे पूर्ण करण्यासाठी एकूण रुपये २६.२१ कोटी/- (रुपये सव्वीस कोटी एकवीस लक्ष फक्त) इतक्या रकमेस खालील अटी व सोबत जोडलेल्या “प्रपत्र -ब” मधील अटींच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. सदर मंजूर एकूण रकमेपैकी ६०% हिस्सा म्हणून केंद्र शासन व ४० % हिस्सा म्हणून महानिर्मिती कंपनी उपलब्ध करून देईल. सदर योजनेचा वित्तीय आकृतीबंध पुढीलप्रमाणे राहील.

अ.क्र	हिस्सा	मंजूर निधी (रुपये)	अक्षरी मंजूर निधी
१	६०% केंद्र शासन हिस्सा	२६.२१	रुपये सव्वीस कोटी एकवीस लक्ष फक्त
२	४०% महानिर्मिती कंपनीचा हिस्सा	१७.४८	रुपये सतरा कोटी अठ्ठेचाळीस लक्ष फक्त
	एकूण	४३.६९	(रुपये त्रेंचाळीस कोटी एकोणसत्तर फक्त)

२. केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वने व जलवायु परिवर्तन विभागाने त्यांच्या दिनांक ०९.०३.२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र शासनाच्या रु. २६.२१ कोटी (६०%) यापैकी प्रथम हप्ता रु. ८,७४,३९,६००/- (रु. आठ कोटी चौऱ्याहत्तर लक्ष एकोणचाळीस हजार सहाशे मात्र- ३३.३३%) वितरित केला असून राज्याच्या एकत्रित निधीत जमा झाला आहे. तसेच महानिर्मिती कंपनीचा रु. १७.४८ कोटी (४०%) यापैकी प्रथम हप्ता रु.३,४९,७५,८४०/- (रु. तीन कोटी एकोणपन्नास लक्ष पंच्याहत्तर हजार आठशे चाळीस मात्र- ३३.३३%) इतका आहे. उपरोक्त प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता व सदर प्रकल्पाकरिता केंद्र शासनाकडून प्राप्त निधी पुरवणी मागणीद्वारे अर्थसंकल्पित करून वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

३. हा शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८१०२०१५०७०८३२०४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(शु. द. अहेर)
उप सचिव
पर्यावरण विभाग

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राज भवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मंत्री (ऊर्जा) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. मंत्री (पर्यावरण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा. राज्यमंत्री (पर्यावरण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव (पर्यावरण), मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव (ऊर्जा), मंत्रालय, मुंबई
९. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई-४०००२०
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई-४०००२०
१३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
१४. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर

१५. अधिदान व लेखाधिकारी, वांद्रे (पूर्व) मुंबई-४०००५१.
१६. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
१७. निवासी लेखाधिकारी, मुंबई
१८. संचालक, लेखा व कोषागरे, मुंबई
१९. मुख्यलेखा परिक्षक, स्थानिक निधीलेखा, कोकण भवन, मुंबई
२०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कं. मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.
२१. वित्त विभाग (व्यय-१६)
२२. नियोजन विभाग (कार्यासन-१४६१)
२३. पर्यावरण/ ऊर्जा विभागातील सर्व कार्यासने
२४. निवडनस्ती.

शासन निर्णय क्र.रासयो-२०१८/प्र.क्र.१७५/तां.क.२, दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१८ सोबतचे सहपत्र

प्रपत्र-अ”

Conservation of Koradi at Dis. Nagpur

Sr.No	Description		Amount (Rs.) (IN LAKHS)
	Core Schemes		
1.1	Sewage Treatment Plants	0.08 Mid	60.00
		0.46 Mid	160.00
		0.56 Mid	196.00
		3.47 Mid	694.00
		1.00 Mid	230.00
		1.60 Mid	360.00
	Sub Total STPs	7.17 Mid	1700.00
1.2	In-situ Cleaning		600000
1.2.1	De-weeding	12.49 ha	15.43
1.3	Solid Waste management (Vermi Composting)		150.00
	Sub Total (i)		1865.43
2	Catchment Area Treatment		100000
2.1	Afforestation	15.49 ha	50.00
	Sub Total (2)		50.00
3	Non Core Schemes		375000
3.1	Fountains	3 nos	37.35
3.2	Development of Fisheries		263.52
	Landscaping		500.00
	Office cum lab		51.70

	Public Toilets		44.38
	Electrification		21.25
	Sub Total 3		617.33
4	Others		
	Visarjan Kund		
	De-silting	50 m dia and depth 7.0 m	40.00
	Visarjan Kund including packing & Pathwas		325.00
	Electrification of Visarjan Kund		40.00
	Sub Total Visarjan Kund		405.00
	Fencing around lake compound wall	3657 m	500.00
	Sub Total (4)		1205.87
5	Public Awareness & Participation		107.00
6	Water Quality Monitoring		200.00
	Total (1 to 6)		4045.63
7	Centage @8%		323.65
	Total cost of project		4369.28

(शु . द . अहेर)
उप सचिव
पर्यावरण विभाग

शासन निर्णय क्र.रासयो-२०१८/प्र.क्र.१७५/तां.क.२, दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१८ सोबतचे सहपत्र

प्रपत्र-“ब”

कोराडी तलाव संवर्धन, नागपूर

- १) सदर योजनेतर्गत केंद्र शासनाची वित्तीय दायित्व रु.२६.२१ कोटी असून उर्वरित रु.१७.४८ कोटीचे दायित्व हे राज्य शासनाच्या महाराष्ट्र राज्य विज निर्मिती कंपनी मर्या. (महानिर्मिती) चे असेल.
- २) नागपूर महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरण (एनएम्‌आरडीए) हे प्रकल्पासाठी कार्यान्वित यंत्रणा असेल.
- ३) प्रकल्पाचा खर्च मंजूर वित्तीय मर्यादेपेक्षा अधिक झाल्यास त्याचे वित्तीय दायित्व हे महानिर्मितीची असेल.
- ४) प्रकल्प मंजूरी दिनांकापासून २४ (चोवीस) महिन्यांच्या आत पूर्ण करावा लागेल आणि ठरवून देण्यात आलेली कालमर्यादा बंधनकारक असेल. प्रकल्प राबविण्यास विलंब होउन प्रकल्प खर्चात वाढ झाल्यास त्याचे वित्तीय दायित्व हे महानिर्मिती यांचे राहिल.
- ५) एनएम्‌आरडीए प्रकल्पाच्या पूर्णतेनंतर व्यवस्थापनाची संपूर्ण जबाबदारी महानिर्मिती/एनएम्‌आरडीए यांची असेल. याबाबत तश्या प्रकारचा सामंज्यस्य करार यापूर्वीच महानिर्मिती व एनएम्‌आरडीए यांच्यात झालेला असून त्यानुसार व्यवस्थापनासाठी सदर आदेश निर्गमित झाल्यापासून (नोडल एजन्सी) कार्यान्वित यंत्रणाची जबाबदारी असेल. महानिर्मिती/ एनएम्‌आरडीए सदर प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर व्यवस्थापन व सनियंत्रण करण्यासाठी आर्थिक तरतूद करेल.
- ६) केंद्र शासन (एमओइएफ) राज्य शासन व एनएम्‌आरडीए यांनी २ (दोन) आठवड्यांच्या आत प्रत्येक यंत्रणेची जबाबदारी सदर आदेश निर्गमित निश्चित करतील.
- ७) एनपीसीए संदर्भातील मार्गदर्शक सुचना सध्या केंद्र शासनाच्या विचाराधीन आहे त्यानुसार काही बदल झाल्यास सदरील मार्गदर्शक सुचना जशाच्या तश्या या प्रकल्पाला लागू होतील.
- ८) तलावाचे संवर्धन केल्यानंतर तलावाचे सांडपाणी औद्योगिक प्रदूषण किंवा घन कचरा यामुळे प्रदूषित होणार नाही यासाठी राज्य शासन त्यांच्या स्तरावर आवश्यकतेनुसार धोरणात्मक निर्णय घेतील.
- ९) प्रकल्पाचे कार्यान्वय किंवा प्रगती योग्य नसल्याचे दिसून आल्यास दिलेली मान्यता काढून घेण्याचे संपूर्ण अधिकार केंद्र शासनाला असतील.
- १०) महानिर्मितीने या पुर्वीच आश्रयित केल्याप्रमाणे कोणत्याही प्रकारे फ्लाय अँश तलाव क्र. ३ मध्ये जाणार नाही याची काळजी घेतील.

३. प्रशासकीय वित्त मान्यता खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहिल: -

३.१ **वित्तीय बाबी:**

- १) केंद्र शासनाकडून प्रकल्पासाठी निधी प्राप्त होताच राज्य शासन/महानिर्मिती ६०:४० मधील सहभाग तातडीने अदा करेल व त्याप्रमाणे केंद्र शासनास कळवितील व पुढील राज्य शासन महानिर्मितीने निधी दिल्यानंतरच वितरित केला जाईल.
- २) वाटप करण्यात आलेला निधी परिशिष्टमध्ये नमूद करण्यात आलेल्या बाबींवरच खर्च करण्यात यावा. त्याव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही बाबीवर खर्च करता येणार नाही.
- ३) ज्या बाबीसाठी मान्यता देण्यात आली आहे त्या बाबीव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही कामावर खर्च करता येणार नाही. जर त्या बाबीवर खर्च होणार नसेल तर सदरील रक्कम केंद्र शासनास व्याजासह परत करावी लागेल.
- ४) केंद्र शासन किंवा राज्य शासन यांच्या सध्या चालू असलेल्या बाबींवर पुनश्च या प्रकल्पांतर्गत खर्च करता येणार नाही.
- ५) देण्यात आलेला निधी संपूर्णपणे वापरण्याची व तो कोणत्याही परिस्थितीत अखर्चित राहणार नाही, याची काळजी घेण्यात यावी.
- ६) प्रकल्पावरील संपूर्ण खर्चाची देयके ही बँकेमार्फतच अदा करण्यात येईल. कोणत्याही परिस्थितीत रोख रकमेद्वारे देयके अदा करण्यात येणार नाही.
- ७) जिएफआर व आर्थिक व्यवहार याबाबत केंद्र शासनाने दिलेले निर्देश कार्यान्वित यंत्रणेवर (एम्एम्आरडीए) बंधनकारक राहिल.
- ८) प्रकल्पासाठी मंजूर करण्यात आलेली रक्कम ही वेगळ्या बँक खाते उघडून त्यामध्ये ठेवण्यात यावी व त्यावरील प्राप्त व्याज हे प्रकल्पाच्या रकमेत समावेश करण्यात यावे. विनियोग प्रमाणपत्र (Utilisation Certificate) सादर करताना त्या रकमेचा समावेश करण्यात यावा.
- ९) टीडीएस/सर्विस टॅक्स अदा केल्याबाबतचे प्रमाणपत्र (Utilisation) सोबत जोडण्यात यावे. त्याचप्रमाणे केंद्र शासनाच्या डीबीटी मार्गदर्शक सुचनांचे पालन होईल याची जबाबदारी कार्यान्वित नियंत्रणेची असेल.
- १०) कार्यान्वित नियंत्रण या प्रकल्पासाठी राज्य शासन/महामंडळ/स्वायत्त किंवा खाजगी संस्था यांचेकडून कोणत्याही परिस्थितीत या प्रकल्पावर वित्तीय सहाय्य घेता येणार नाही.

- ११) तलाव संवर्धनानंतर त्याचे व्यवस्थापन व निर्माण होणाऱ्या (Assets) मालमत्तेच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी कार्यान्वित यंत्रणेची असेल. निर्माण झालेली मालमत्ता कोणत्याही प्रकारे केंद्र शासनाच्या मान्यतेशिवाय निकाली काढता येणार नाही.
- १२) निधीची उपयोगिता प्रमाणपत्र जिएफआर १९ A अन्वये निर्धारित केलेल्या प्रपत्राप्रमाणे विभाग प्रमुख यांच्या स्वाक्षरीने केंद्र शासनास पाठवावे लागेल.
- १३) कार्यान्वित नियंत्रण वित्तीय खर्चाबाबतचा तपशील त्रैमासिकरित्या २० तारखेच्या आत सादर करावा.
- १४) कार्यान्वित नियंत्रण प्रकल्पाच्या विकासाबाबत (पीपीआर) बाबतची त्रैमासिक माहिती विभागाची मुख्य अभियंता (CE) किंवा विभाग प्रमुख (HOD) यांच्या स्वाक्षरीने केंद्र शासनास सादर करावे.

३.२ लेखापरीक्षण:

- अ) नियामक आणि महालेखा परीक्षक याना केलेल्या खर्चाची तपासणी करण्याचा संपूर्ण अधिकार असेल.
- ब) पर्यावरण विभागाचा लेखापरीक्षक विभागास या प्रकल्पवर झालेल्या खर्चाचे लेखे तपासण्याचा अधिकार असेल.
- क) कार्यान्वित नियंत्रण प्रकल्पावर झालेल्या खर्चाचे त्रैमासिक अहवाल लेखा परिक्षण करून ९ (नऊ) महिन्यांच्या आत केंद्र शासनाकडे पाठवेल त्यानुसार या प्रकल्पामुळे डीपीआर प्रकल्प अहवालानुसार झालेला बदल केंद्र शासनास कळवेल.

३.३ प्रकल्प व्यवस्थापन व देखरेख:

- अ) कॅबिनेट सेक्रेटरी चे डीओ पत्र क्र. २६१/१/१०/२०००-Cab दिनांक ४ जून २००१ तसेच नियोजन आयोजकाचे डीओ पत्र क्र. १४०१५/२/९८-PAMD दिनांक १९.०८.१९९८ नुसार प्रकल्प वेळेवर कार्यान्वित करण्याची जबाबदारी कार्यान्वित यंत्रणेची असेल व प्रकल्पास झालेला विलंबाबाबत केंद्र शासन गंभीर असून कुठल्या अधिकाऱ्यामुळे विलंब झाल्यास संबंधित अधिकाऱ्याविरुद्ध कार्यवाही करण्यात यावी अशा सुचना आहेत.
- ब) अंतरविभागीय स्वनियंत्रण समिती राज्य शासन/केंद्र शासित प्रदेश आणि विभागीय/जिल्हास्तरावर स्थापन करण्यात यावी. राज्य स्तरीय समितीचे अध्यक्ष त्या विभागाचे प्रमुख असतील आणि प्रकल्प राबविण्याकारिता त्या संबंधित विभागवार अधिकारी या समितीमध्ये समाविष्ट राहतील. सदर निवड समिती प्रकल्प वेळेत व गुणवत्तापूर्वक राबविण्यासाठी लक्ष देईल.

- क) केंद्र शासनाच्या पर्यावरण विभागाचे डीओ पत्र क्र. J-१६०/११/१७/२००७-NRCD-II दिनांक १७.०९.२००९ प्रमाणे निर्देशित केल्यानुसार जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली सनियंत्रण समिती स्थापन करावी लागेल (शहर स्तरीय सनियंत्रण समिती). या समितीची कार्यकक्षा प्रकल्प राबवित असताना आणि प्रकल्प योग्य रित्या राबवून प्रकल्पाची अंमलबजावणी पारदर्शक होईल याबाबत काळजी घ्यावी.
- ख) कार्यान्वित नियंत्रण प्रकल्प राबवित असताना तो योग्य रित्या राबवित आहे किंवा कसे या बाबतची तपासणी करण्याबाबत केंद्र शासन त्यांचा स्तरावरील अधिकाऱ्याची नेमणूक करेल. सदर अधिकाऱ्याच्या प्रकल्प भेटीवेळी आवश्यक त्या सुविधा पुरविण्याची जबाबदारी कार्यान्वित नियंत्रणेची असेल.
- इ) निधी उपयोगिता प्रमाणपत्र पाठवित असताना प्रकल्पाची भौतिक प्रगती दाखविण्याकरिता उपग्रह फोटो निधी उपयोगिता प्रमाणपत्रासोबत जोडण्यात यावे. या फोटोमध्ये दिनांक, अक्षांक व रेखांक दाखविण्यात यावा व सदर फोटो कार्यान्वित नियंत्रण संकेत स्थळावर अपलोड करावे.
- फ) प्रकल्पाच्या अंमल बजावणीच्या वेळी कार्यान्वित यंत्रणेने (IA) नेमणूक केलेले कर्मचारी हे कोणत्याही परीस्थितीत शासनाचे कर्मचारी समजण्यात येणार नाहीत. सदरील कर्मचारी हे फक्त प्रकल्प पूर्ण होण्यापर्यंतच्या कालावधी पर्यंतच असेल त्यानंतर त्यांच्या सेवा आपोआपच संपुष्टात येतील व त्यांची जबाबदारी हि कोणत्याही प्रकारे शासनाची असणार नाही. करार पद्धतीने नेमणूक केल्यास त्यांचा भविष्य निर्वाह निधी आणि ESI वसुली हि नियमाप्रमाणे असेल.

(शु . द . अहेर)
उप सचिव
पर्यावरण विभाग